



בית המשפט העליון

רע"א 1153/20

לפני: כבוד השופט י' עמית

המבקשים: 1. פלונית
2. פלוני

נגד

המשיבות: 1. מכבי שירותי בריאות
2. הסתדרות מדיצינית הדסה

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי
ירושלים בתיק עא 021612-11-19 שניתן ביום 23.01.2020
על ידי כבוד הרשמת תמר בר-אשר

בשם המבקשים: עו"ד יזיד קעואר
בשם המשיבה 1: עו"ד ש' אהרנסון ועו"ד ו' רוזנשטיין-גיא
בשם המשיבה 2: עו"ד י' עוזיאל

החלטה

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בירושלים (כב' הרשמת ת' בר אשר) מיום 23.1.2020, שהורה על מחיקת ערעורם של המבקשים על פסק דינו של בית משפט השלום בירושלים (כב' השופטת ק' מילר) מיום 4.9.2019, מחמת איחור בהגשתו.

1. המבקשים הגישו לבית משפט השלום תביעה בשתי עילות נגד מכבי שירותי בריאות והסתדרות מדיצינית הדסה (המשיבות 1-2 בהתאמה). עילה אחת עיקרה בהפרת חובת הגילוי כלפי המבקשים בטרם הופנו לוועדה להפסקת היריון; והעילה השניה עניינה בטענה כי בקשת המבקשים לבצע קבורה עצמית של הנפלים לא כובדה, וכי לא הוצגה בפניהם גרסה באשר להיעלמות הנפלים.

2. בית משפט השלום דחה את התביעה ככל שהיא נוגעת לעילה הראשונה, קיבל בחלקה את התביעה בגין העילה השניה, ופסק למבקשים פיצוי בסך 50,000 ₪. פסק דינו של בית משפט השלום ניתן ביום 4.9.2019, ולפי נתוני מערכת נט המשפט, הומצא

לצדדים למחרת היום, ביום 5.9.2019. עוד יצויין, ועל כך אין חולק, כי בו ביום נצפה פסק הדין באמצעות מערכת נט המשפט במשרדו של בא כוח המבקשים.

3. ביום 10.11.2019 הגישו המבקשים לבית המשפט המחוזי ערעור על פסק דינו של בית משפט השלום. דא עקא, שהערעור הוגש בחלוף 12 יום מתום 45 הימים שבהם רשאי בעל דין להגיש ערעור בזכות לפי תקנה 397 לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984 (להלן: התקנות). המשיבות הגישו אפוא לבית המשפט המחוזי בקשה לסילוק הערעור על הסף מחמת איחור בהגשתו. מנגד, המשיבים הגישו תגובה לבקשת הסילוק, לה צירפו תצהיר ולפיו פסק הדין מעולם לא הומצא להם כנדרש באמצעות משלוח הודעת דואר אלקטרוני המודיעה על דבר קיומו של פסק הדין.

4. בית המשפט המחוזי קיבל את בקשת הסילוק. בית המשפט עמד על כך שאין חולק כי במקרה דנן, בא כוח המבקשים מסר את כתובת הדואר האלקטרוני שלו לצרכי המצאה והגשת כתבי בי דין באופן אלקטרוני, כנדרש לפי תקנה 497ג לתקנות. אמנם, מקום בו לא בוצעה המצאה כנדרש מחמת תקלה, עומדת לבעל דין האפשרות להוכיח את טענתו כי לא בוצעה המצאה, וזאת באמצעות הגשת תצהיר (תקנה 497ג(2)). אלא שבמקרה דנן, בית המשפט קבע כי "פסק אם התצהיר ותוכנו – שהוגשו רק במענה לבקשה הנדונה – עונים על דרישתה של התקנה האמורה. אף לא נמצא הסבר בתצהיר לסתירה בינו לבין נתוני מערכת 'נט המשפט' ובכלל זה לנתוני הצפייה בפסק הדין (פסקה 6 לפסק הדין, ההדגשות הוספו – י"ע). בית המשפט הורה אפוא על מחיקת הערעור, ומכאן הבקשה למתן רשות ערעור שלפניי.

5. בא כוח המבקשים שב על טענתו כי לא נתקבלה בתיבת הדואר האלקטרוני שלו הודעה בדבר קיומו של פסק הדין, טענה שגובתה בתצהיר שהגיש לבית המשפט המחוזי. לטענתו, שגה בית המשפט המחוזי בקבעו כי היה עליו לפרט בתצהירו מדוע ישנה סתירה בין נתוני המערכת המקוונת לטענתו כי פסק הדין לא הומצא לו. בנוסף, בא כוח המבקשים טוען כי לפי בדיקה שנערכה מול מרכז המידע של הנהלת בתי המשפט, אכן לא נשלחה אליו הודעה באמצעות הדואר אלקטרוני בדבר קיומו של פסק הדין, כנדרש לפי תקנה 497ג(1). לתמיכה בטענה זו, צירף בא כוח המבקשים תצהיר של מזכירה במשרדו, בו נאמר כי ביום 8.1.2020 נאמר לה על ידי נציגת מרכז המידע של הנהלת בתי המשפט כי לא נשלחה הודעה באמצעות הדואר האלקטרוני בדבר קיומו של פסק הדין (התצהיר הוגש לבית המשפט המחוזי בתגובה לבקשת הסילוק). לבסוף, המבקשים טוענים כי מניין הימים אינו מצדיק את מחיקת הערעור, שכן הערעור הוגש תוך זמן

סביר; כי נסיבות המקרה אינן מצדיקות את החלת "כלל הידיעה" לצורך מניין הימים להגשת הערעור; ולחלופין יש ליתן למבקשים הארכת מועד להגיש את ערעורם.

6. מנגד, המשיבה 1 טוענת כי משעה שאין מחלוקת שהמבקשים צפו בפסק הדין כשעתיים וחצי לאחר משלוח ההודעה באתר, אזי עמידתם על זכותם הדיונית לקבל את ההודעה על דבר קיומו של פסק הדין, עולה כדי חוסר תום לב. המשיבה 1 מבהירה כי אין היא טוענת להחלת "כלל הידיעה" במקום שבו לא בוצעה המצאה כלל, אלא שבמקרה דנן ידיעת המבקשים על אודות פסק הדין מחזקת את הטענה כי אכן בוצעה להם המצאה כדין. עוד נטען כי אין לקבל את טענת המבקשים כי הגישו את הערעור תוך זמן סביר, ואין מקום להתערב בהחלטת בית המשפט המחוזי שלא ליתן להם ארכה להגשת הערעור. המשיבה 2 הצטרפה לטענות המשיבה 1.

7. דין הבקשה למתן רשות ערעור להידחות.

כפי שציין בית המשפט המחוזי, אין חולק כי בא כוח המבקשים מסר את כתובת הדואר האלקטרוני שלו לצורך המצאת כתבי בי דין. אף אין חולק כי במסגרת ההליך בבית משפט השלום, הומצאו לו החלטות רבות בדרך זו מבלי שנשמעה מצדו כל טענה (לפירוט התנאים הנדרשים לצורך המצאה אלקטרונית, ראו החלטת השופט מיינץ בבש"א 8446/19 פלוני נ' פלוני (29.12.2019) (להלן: עניין פלוני)). אלא שבא כוח המבקשים טוען כי בניגוד לשורת ההחלטות האמורה, פסק דינו של בית משפט השלום לא הומצא לו כנדרש.

8. ההוראה הרלוונטית לטענת המבקשים קבועה בתקנות משנה 497ג(1)-(2) לתקנות, שזו לשונן:

המצאת כתב בי-דין אלקטרוני

497ג. (א) [...]

(ב) [...]

(ג) [...]

(1ג) על אף האמור בתקנת משנה (א), רשאי בית המשפט לשלוח לתיבת הדואר שבכתובת דואר אלקטרוני או בכתובת מאובטחת של דואר אלקטרוני שנמסרה לבית המשפט לפי תקנות משנה (א) או (ד), הודעה בדבר קיומו של כתב בי-דין במערכת הממוכנת הכוללת קישור לכתב בי-הדין, שפתיחתו תתאפשר באמצעות מנגנון הזדהות מאובטח (להלן – ההודעה); שלח בית המשפט הודעה כאמור, יראו את כתב בי-הדין ככתב שהומצא במסירה אישית לנמען ביום ובשעת השליחה כפי שמופיעים

בשעון פנימי שבמערכת המחשוב של בתי המשפט המכיל על פי כללים מקובלים.

(2ג) על אף האמור בתקנת משנה (1ג), לא יראו את כתב בי-הדין ככתב שהומצא במסירה אישית לנמען ביום המשלוח, אם הגיש הנמען תצהיר בדבר אי-הגעת ההודעה אל כתובת הדואר האלקטרוני שמסר.

[...]

אין לקבל את טענת המבקשים, כי משעה שבא כוחם הגיש תצהיר לפיו לא נתקבלה הודעה בכתובת הדואר האלקטרוני שלו בדבר קיומו של פסק הדין – אזי באופן אוטומטי יש לראות את פסק הדין כאילו לא הומצא. ודוק: תקנה 497ג(2) לא נועדה לאיין את תוקפה של הוראת תקנה 497ג(1) ולהפקיע את סמכותו של בית המשפט להפעיל שיקול דעת, כל אימת שמוגש תצהיר. כך, למשל, יכול בית המשפט לקבוע כי המצהיר יחקר על תצהירו. בנסיבות המתאימות, בית המשפט אף מוסמך לקבוע כי אין באמור בתצהיר כדי לשלול את הוראת תקנה 497ג(1). כך עשה בית המשפט המחוזי במקרה דנן לאור נסיבותיו, ולאחר שמצא כי מערכת נט המשפט סיפקה נתונים ברורים על אודות המצאת פסק הדין בדרך של הודעה באתר ונתונים בדבר מועדי צפייה.

9. זאת ועוד. אל מול תצהירה של המזכירה במשרדו של בא כוח המבקשים, הגישה באת כוחה של המשיבה 1 תצהיר נגדי, המפרט שיחה שקיימה עם מרכז המידע בהנהלת בתי המשפט. לפי האמור בתצהיר, נציג התמיכה הטכנית הבהיר לבאת כוח המשיבה 1 כי הודעה בדבר מתן פסק הדין נשלחה למשרד בא כוח המבקשים ביום 5.9.2019 בשעה 07:45, וכי פסק הדין נצפה במשרדו בשעה 10:16. באת כוח המשיבה 1 אף ציינה בתצהירה כי הודעה על פסק הדין התקבלה במשרדיה באותו היום בשעה 07:44.

צא ולמד, שלפי נתוני מערכת נט המשפט, הודעה בדבר מתן פסק הדין נשלחה באותו הבוקר בשעה 07:44 למשרד בא כוח המבקשים; הודעה זוהי נשלחה למשרד של באי כוח המשיבה 1 בשעה 07:45; ובמערכת הממוחשבת תועדה צפייה בפסק הדין במשרד בא כוח המבקשים בשעה 10:16 באותו הבוקר. בנסיבות אלו, ובהעדר מחלוקת כי פסק הדין נצפה על ידי בא כוח המבקשים באותו הבוקר בשעה 10:16, בית המשפט לא ראה לאמץ את עמדת המבקשים, שמשמעותה כי הצפייה בפסק הדין בסמוך לאחר משלוח ההודעה למשרדו של בא כוחם, היתה יד המקרה. במסקנתו זו של בית המשפט המחוזי איני רואה להתערב, וזאת בפרט בהיות הבקשה שלפנינו בקשת רשות ערעור בגלגול שלישי. הוא הדין לגבי טענתם החלופית כי יש ליתן להם הארכת מועד להגיש את ערעורם.

10. לבסוף, ברוח דבריו של השופט מינץ בבש"א 8839/18 כהן נ' המאגר הישראלי לביטוח הרכב ("הפול") (19.12.2018), מקום בו אין חולק כי בעל דין צפה בפסק הדין עם נתינתו, אזי טענותיו בדבר אי המצאתו יש בהן כדי לעורר "חוסר נוחות" (שם בפסקה 11). כפי שהוסיף השופט מינץ, נסיבות מסוימות אף עשויות להצדיק העדפה של מועד הידיעה של בעל הדין על אודות קיומה של ההחלטה, על פני מועד המצאתה (שם; וראו גם בעניין פלוני בפסקה 10), הגם שאיננו נדרשים לעשות כן בנסיבותיו של מקרה זה.

11. לנוכח כל האמור, הבקשה נדחית. בנסיבות העניין אין צו להוצאות.

ניתנה היום, ו' באייר התש"ף (30.4.2020).

ש ו פ ט